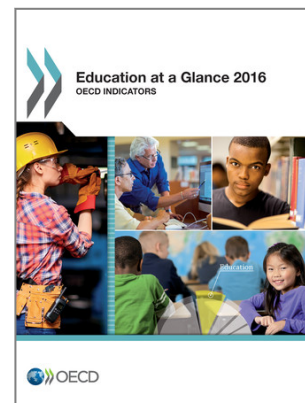

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2016

OECD Indicators

Summary in Dutch

Read the full book on: [10.1787/eag-2016-en](https://doi.org/10.1787/eag-2016-en)

Onderwijs in een oogopslag 2016

OESO-indicatoren

Samenvatting in het Nederlands

Landen financieren het hogere onderwijs op andere manieren dan alleen door overheidsuitgaven

De OESO-landen geven gemiddeld 5,2% van hun BNP aan onderwijsinstellingen uit, van primair tot tertiair onderwijs en zowel publieke als private uitgaven. Ca. een derde van de totale uitgaven gaat naar tertiair onderwijs, waar de kosten per student het hoogste zijn. De hogere kosten voor onderwijzend personeel op tertiair niveau en de nadruk die in tertiair onderwijs ligt op onderzoek en ontwikkeling, dragen bij aan deze hogere kosten.

Steeds meer landen willen de druk op de geslonken overheidsbegroting verlichten door het tertiaire onderwijs door individuele huishoudens te laten betalen. Gemiddeld 30% van de uitgaven voor tertiaire instellingen is afkomstig uit private bronnen. Dit is een veel groter deel dan bij lagere onderwijsniveaus. Twee derde van die financiering wordt door huishoudens betaald, vaak in de vorm van inschrijvingsgelden.

Aangezien hoge inschrijvingsgelden sommige studenten ervan weerhouden om tertiair onderwijs te volgen, zorgen veel overheden voor enige differentiëring van deze kosten. De inschrijvingsgelden zijn bijvoorbeeld hoger voor studenten uit privéscholen of voor buitenlandse studenten en lager voor studenten in tertiaire programma's met een korte cyclus. Ter ondersteuning van studenten bieden landen ook beurzen, subsidies en publieke of door de staat gegarandeerde leningen, vaak met voordelige voorwaarden, zodat studenten de directe en indirecte onderwijskosten kunnen financieren. Gedurende de afgelopen tien jaar is het aantal tertiaire studenten dat gebruik maakt van publieke of door de staat gegarandeerde leningen in de meeste landen toegenomen. Na afloop van hun studie hebben ze dan niet alleen een diploma, maar ook schulden.

Aanhoudende genderkloof in onderwijs en daarna

De omkering van de genderkloof in tertiair onderwijs (er studeren nu meer vrouwen dan mannen af) is de afgelopen jaren goed gedocumenteerd. Maar nog steeds studeren minder vrouwen af van de hoogste tertiaire onderwijsniveaus, zoals doctoraalstudies en equivalente programma's.

De genderkloof in het onderwijs wordt ook aangetoond door de onderwerpen die de studenten kiezen. Er zijn nog steeds minder vrouwen die voor wetenschappen en engineering kiezen en meer die de voorkeur geven aan onderwijs en gezondheid. In 2014 waren er gemiddeld driemaal meer mannen dan vrouwen die met een graad in engineering afstudeerden en viermaal meer vrouwen dan mannen die afstudeerden met een graad op het gebied van onderwijs.

Deze genderverschillen zien we ook op de arbeidsmarkt en uiteindelijk in de salarissen. Studenten die afstuderen in engineering verdienen gemiddeld bijvoorbeeld ca. 10% meer dan andere volwassenen met

een tertiaire opleiding, terwijl afgestudeerden met een onderwijzersdiploma of een graad in pedagogie ca. 15% minder verdienen.

Er bestaat ook een genderkloof tussen de leerkrachten onderling. Het percentage vrouwelijke leerkrachten neemt af, maar de salarissen van leerkrachten nemen gewoonlijk met elk hoger onderwijsniveau toe. Vrouwen worden ook minder vaak schooldirecteur, ook al wordt deze positie vaak gevuld door iemand die eerder leerkracht was.

Immigranten doen op alle onderwijsniveaus minder vaak mee

De onderwijssystemen spelen een cruciale rol bij de integratie van immigranten in een nieuwe gemeenschap en op de arbeidsmarkt van het gastland. Immigrant-leerlingen die kleuteronderwijs hebben gevolgd, scoren bijvoorbeeld 49 punten hoger voor de leestest van de OESO (Programme for International Student Assessment of PISA) dan immigrant-leerlingen die dergelijke onderwijs niet hebben gevolgd. Dit verschil komt overeen met ongeveer één jaar onderwijs. In de meeste landen nemen echter veel minder immigrant-leerlingen deel aan het kleuteronderwijs dan leerlingen zonder immigrant-achtergrond.

In veel landen lopen immigranten achter bij hun autochtone leeftijdsgenoten wat onderwijs betreft. Het percentage volwassenen dat geen middelbare schoolopleiding heeft gevolgd is bijvoorbeeld groter onder mensen met een immigrant-achtergrond. Gemiddeld heeft 37% van 25 tot 44-jarigen met een immigrant-achtergrond en ouders die geen hoger middelbaar onderwijs hebben gevolgd, ook zelf geen hoger middelbaar onderwijs gevolgd (en dit is slechts 27% van 25 tot 44-jarigen zonder immigrant-achtergrond). Ook bestaat bewijs dat autochtone studenten vaker een bachelor of equivalent tertiair programma afronden dan studenten met een immigrant-achtergrond.

Overige bevindingen

Deelname aan kleuteronderwijs neemt toe: van 2005 tot 2014 is het aantal 3-jarigen in het kleuteronderwijs gestegen van 54% tot 69% en het aantal 4-jarigen van 73% tot 85% (gemiddeld in de landen die over data voor beide jaren beschikken).

In alle OESO-landen is de werkloosheid onder mensen met een hogere middelbare beroepsopleiding als hoogst genoten onderwijsniveau lager (9,2%) dan onder mensen met een algemene middelbare opleiding als hoogst genoten onderwijsniveau (10,0%).

Van 2005 tot 2014 is de deelname van 20 tot 24-jarigen in tertiair onderwijs gemiddeld en in alle OESO-landen toegenomen van 29% tot 33%. Gezien het feit dat gemiddeld 36% van alle jonge volwassenen in alle OESO-landen minstens één tertiaire opleiding zal afronden voordat ze 30 zijn, zal de deelname aan tertiair onderwijs waarschijnlijk blijven toenemen.

Studenten doen er vaak langer over om een tertiair onderwijsprogramma af te ronden dan de theoretische duur. Ongeveer 41% van de voltijdse studenten die beginnen aan een bachelor of equivalent programma, studeren af binnen de theoretische duur van het programma, terwijl 69% afstuderen binnen de theoretische duur plus drie jaar (gemiddeld in de landen die over de benodigde data beschikken).

Leerkrachten vergrijzen, omdat dit beroep geen jonge volwassenen aantrekt. Het percentage docenten van 50 jaar en ouder op middelbare scholen is van 2005 tot 2014 in 16 van de 24 OESO-landen met beschikbare data toegenomen. In Italië en Portugal is minder dan 3% van de onderwijzers in lagere scholen jonger dan 30.

Schooldirecteuren spelen een cruciale rol bij de ontwikkeling van de werkomgeving op school en de werkomstandigheden van leerkrachten. In de landen met beschikbare gegevens meldt ruim 60% van de schooldirecteuren dat er vaak actie wordt ondernomen om de samenwerking tussen leerkrachten te stimuleren om nieuwe onderwijsprocedures te ontwikkelen, zodat de leerkrachten zelf verantwoordelijkheid nemen voor verbetering van hun vaardigheden en om hen een gevoel van verantwoordelijkheid te geven voor de leerresultaten van hun leerlingen.

Ondanks de economische crisis van 2008, zijn de gemiddelde uitgaven per student in alle onderwijsniveaus in de OESO-landen gestegen. Van 2008 tot 2013 zijn de reële uitgaven per student in het primaire tot aan het voortgezet onderwijs tweede fase met 8% toegenomen. Voor het tertiaire

onderwijs is dat 6%. De financiële crisis heeft echter wel directe gevolgen gehad voor de salarissen van leerkrachten: gemiddeld zijn de salarissen in de OESO-landen van 2009 tot 2013 gelijk gebleven of gedaald. Sindsdien zijn de salarissen gestegen.

© OECD

Deze samenvatting is geen officiële OESO-vertaling.

Reproductie van deze samenvatting is toegestaan, mits het OESO-copyright en de titel van de oorspronkelijke publicatie worden vermeld.

Meertalige samenvattingen zijn vertaalde uittreksels van OESO-publicaties die oorspronkelijk in het Engels en Frans zijn gepubliceerd.

Deze zijn gratis te verkrijgen via de Online Bookshop van de OESO www.oecd.org/bookshop

Neem voor meer informatie contact op met de eenheid OECD Rights and Translation, Public Affairs and Communications Directorate op, rights@oecd.org of per fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Bezoek onze website www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2016), *Education at a Glance 2016: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2016-en